

LEHDISTÖTIEDOTE nro 30/23

Luxemburgissa 16.2.2023

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-349/21 | HYA ym. (Puhelinkuunteluluvan perustelut)

Ratkaisun, jolla myönnetään puhelinkuuntelulupa, ei tarvitse sisältää yksilöityjä perusteluja

Perusteluvollisuutta ei ole laiminlyöty, kun tällainen ratkaisu perustuu toimivaltaisen syyttäviviranomaisen yksityiskohtaiseen ja seikkaperäiseen hakemukseen ja kun luvan perustelut voidaan helposti ja yksiselitteisesti päätellä hakemusta ja lupaa keskenään vertaillen

Bulgarialaisen erityisen rikostuomioistuimen presidentti myönsi vuonna 2017 tutkinnasta vastaavan syyttäjän perusteltujen, yksityiskohtaisten ja seikkaperäisten hakemusten perusteella luvan kuunnella neljän sellaisen luonnollisen henkilön puheluita, joiden epäiltiin syyllystyneen tahallisiin törkeisiin rikoksiin.

Ratkaisujensa perustelemiseksi presidentti noudatti voimassa olevaa kansallista tuomioistuinkäytäntöä, joka perustuu sellaisen ennalta laaditun mallin käyttämiseen, joka ei sisällä yksilöityjä perusteluja ja jossa olennaisin osin vain ilmoitetaan, että puhelinkuuntelua koskevassa kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä vaatimuksia, jotka tekstimallissa mainitaan, on noudatettu.

Kyseessä olevat neljä henkilöä asetettiin tämän jälkeen syytteeseen osallistumisesta järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan, ja asia saatettiin erityisen rikostuomioistuimen käsiteltäväksi.

Koska tallennettujen keskustelujen sisällöllä on välitöntä merkitystä syytteiden perusteltavuuden toteamiseksi, erityisen rikostuomioistuimen on ensin valvottava sen menettelyn lainmukaisuutta, joka on johtanut puhelinkuuntelulupien myöntämiseen. Tässä yhteydessä kyseinen tuomioistuin tiedustelee, onko kansallinen käytäntö, joka koskee myönnettyjen puhelinkuuntelulupien perusteluja, yhteensoveltuva sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin¹ kanssa, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa. Se on siten esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön.

Tänään antamassaan tuomiossa unionin tuomioistuin toteaa kyseessä olevan käytännön osalta, että puhelinkuunteluluvan myöntävä tuomioistuin tekee ratkaisunsa sellaisen perustellun ja yksityiskohtaisen hakemuksen perusteella, jonka avulla se tarkistaa, onko luvan myöntämisvaatimuksia noudatettu. Se toteaa, että kyseinen käytäntö kuuluu Bulgariassa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin nojalla toteutettuihin lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin, joissa säädetään mahdollisuudesta antaa perusteltuja tuomioistuinratkaisuja, joilla rajoitetaan sähköisen viestinnän ja liikennetietojen luottamuksellisuuden periaatetta, josta säädetään kyseisessä direktiivissä.

Unionin tuomioistuin toteaa tämän jälkeen, että voidaan katsoa, että allekirjoittaessaan sellaiseen ennalta laadittuun malliin perustuvan tekstin, jossa todetaan, että lakisääteisiä vaatimuksia on noudatettu, kansallinen tuomioistuin on vahvistanut toimivaltaisen syyttäviviranomaisen sille tekemän yksityiskohtaisen hakemuksen

¹ Henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla 12.7.2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL 2002, L 201, s. 37).

perustelut varmistaen samalla, että kyseisiä vaatimuksia on noudatettu. Tässä yhteydessä olisi keinotekoista vaatia, että kuuntelulupa sisältäisi erityiset ja yksityiskohtaiset perustelut, kun hakemukseen, jonka perusteella kyseinen lupa on myönnetty, sisältyy tällainen perustelu jo kansallisen lainsäädännön nojalla.

Unionin tuomioistuin toteaa, että kun henkilölle, jota asia koskee, on ilmoitettu, että hänen puheluitaan on kuunneltu, perusoikeuskirjassa määrätty perusteluvollisuus edellyttää, että sekä sen, jota asia koskee, että pääasialla käsittelevän tuomioistuimen, jonka on tarkistettava kuunteluluvan lainmukaisuus, on voitava ymmärtää tämän luvan syyt. Tämä edellyttää, että näillä on oltava oikeus saada tietoja paitsi lupapäätöksestä, myös lupaa hakeneen viranomaisen hakemuksesta.

Unionin tuomioistuin täsmentää lisäksi, että näiden samojen henkilöiden on voitava ymmärtää helposti ja yksiselitteisesti lupapäätöstä ja sen liitteenä olevaa perusteltua hakemusta keskenään vertaillen ne täsmälliset syyt, joiden vuoksi kyseinen lupa on myönnetty hakemuksen taustalla olevan yksittäistapauksen tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen valossa. Se lisää, että **jos lupapäätöksessä ilmoitetaan luvan voimassaoloajan lisäksi ainoastaan, että lakisääteisiä vaatimuksia on noudatettu, on ensisijaisen tärkeää, että hakemuksessa esitetään selvästi kaikki tarvittavat tiedot**, jotta kyseessä olevat henkilöt voivat ymmärtää, että luvan myöntänyt tuomioistuin on vain näiden tietojen perusteella perustanut päätöksensä hakemukseen sisältyneisiin perusteluihin ja päätellyt, että kaikkia lakisääteisiä vaatimuksia on noudatettu.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuinta, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎+352 4303 3127

Pysykää kuulolla!

